

Täysistunto

Torstai 8.3.2018 klo 16.02—18.59

2.3. Suullinen kysymys valinnanvapaudesta sote-uudistuksessa (Anna-Maja Henriksson r)

Suullinen kysymys SKT 23/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Koska myös ruotsalaisella eduskuntaryhmällä on samaan teemaan liittyvä kysymys, otetaan se tässä ja jatketaan debattia. Edustaja Henriksson.

Keskustelu

16.32 Anna-Maja Henriksson r: Arvoisa puhemies! Tiedämme, että lausuntokierroksen aikana korkein hallinto-oikeus on ollut sitä mieltä, että tämä valinnanvapauslakipaketti pitäisi lähettää EU-komissiolle notifioitavaksi. Nyt hallitus on kuitenkin päättänyt, että näin ei tehdä. Voisitteko, arvoisa hallitus, selittää nyt koko kansalle, miksi olette siinä uskossa, että te tiedätte paremmin kuin korkein hallinto-oikeus tässä asiassa, ja voisitteko selittää, miksi te otatte tällaisen riskin? Nyt ei olisi varaa pelata uhkapeliä, kun on kyse näin valtavasta uudistuksesta. Ei voi olla niin, me emme voi ottaa sellaista riskiä, että tulee sitten kielteinen päätös EU:sta ja me joudumme tekemään kaikki uusiksi.

Hur kommer regeringen att agera? Nu är det nämligen så att den här frågan om notifieringen i EU-kommissionen är olöst. Regeringen har sagt att man inte tänker skicka paketet dit, högsta förvaltningsdomstolen anser att man borde skicka dit det. Varför spelar man hasard, varför tar man inte den tid man behöver för att få den här frågan utredd?

16.33 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moneen kertaan on julkisuuteen sanottu, että me arvioimme sen pohjalta, mitä useamman ministeriön virkamiehet ovat meille arvioineet, oikeusministeriön, TEMin, valtiovarainministeriön ja STM:n kautta, että meidän sosiaali- ja terveysjärjestelmä, mukaan lukien tämä valinnanvapauslakiesitys, ei ole taloudellista toimintaa vaan se perustuu tähän solidaarisuusperiaatteeseen, ja sen takia me emme laita tätä niin sanotusti Brysseliin esitarkastukseen eli notifikaation piiriin. [Timo Harakka: Korkein hallinto-oikeus!] Tämä on se perusta.

Mitä tulee korkeimman hallinto-oikeuden lausuntoon, jota eilen viimeksi luin, niin minä katsoin hyvin tarkasti sen, mitä siellä joulukuussa oli kirjoitettu. Siinä viitattiin siihen lausunnolla olleeseen valinnanvapausesitykseen, jossa oli epäselvästi tämä asia sanottu. Jos te nyt vertaatte myös meidän hallituksen esitykseen, joka tänne on huomenna tulossa käsitteilyyn, niin siinä tämä on sanottu hyvin selvästi: Suomen malli ei ole [Puhemies koputtaa] taloudellista toimintaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp

16.34 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, kuunnelkaa nyt tarkkaan. Me tarvitsemme isompia kokonaisuuksia hoitamaan tätä sosiaali- ja terveyspalveluitten tehtävää. Siitä ollaan oltu koko ajan yhtä mieltä. Me tarvitsemme niihin asioihin korjausta, jotka vaativat korjausta: ei päästä lääkäriin, siis hoivan piiriin, ikäihmisten asiat eivät ole kunnossa, hoiva ei ole kunnossa, lastensuojelussa on ongelmia ja niin edelleen. Me kaikki tunnistamme nämä ongelmat.

Tällä teidän mallillanne mennään markkinoille 5 000 miljoonan euron edestä. Annetaan markkinoille tämä koko perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut. Te olette johtamassa tilanteessa, jossa särkyy se, mikä on ehjää, sitä, mikä on rikki, ei tulla korjaamaan. Miksi teette tällaista mallia? Teidän lähtökohtanne tälle koko uudistukselle on se lehmänkauppa, jonka teitte keskustapuolueen kanssa: saadaan maakuntamalli ja saadaan [Puhemies koputtaa] toisaalta tämä markkinamalli näihin sosiaali- ja terveyspalveluihin, [Puhemies: Aika!] iso veroraha. [Ilkka Kanerva: Nyt oli jo kolmas kerta sama puheenvuoro!]

16.35 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kunnallisvaalien alla olimme Lahdessa vaalipaneelissa. Meillä oli käytännössä tämä ratkaisu silloin olemassa. Te sanoitte silloin, edustaja Rinne, että poistakaa tämä pakkoyhtiöittäminen, niin tämä malli voidaan hyväksyä. [Oikealta: Oho!] Se on sittemmin poistettu. [Oikealta: Täähän on Rinteen malli!] Eli silloin se kävi, nyt te olette keksineet taas uusia asioita, miksi vastustaa tätä.

16.36 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sote-uudistus tarvitaan. Se tarvitaan sen takia, että terveys- ja hyvinvointieroja täytyy pystyä kaventamaan, kustannusten kasvua pitää pystyä hillitsemään ja saumattomat hoivaketjut tarvitaan ehdottomasti.

On kuitenkin vastuutonta ajaa sellaista mallia, joka ei toteuta yhtään näistä tavoitteista. Se on täysin vastuutonta. Ja alusta ei tarvitse aloittaa. Riittää, että hylätään ja luovutaan siitä kokoomuksen ja keskustan ”maakunnat mulle, markkinat sulle” -lehmänkaupamallista. Paljon hyvää työtä on tehty. Kun tästä lehmänkaupasta luovutaan, voidaan viedä uudistusta eteenpäin. Hallituksen malli ohjaa rahavirrat yksityisiin sote-keskuksiin ja kustannukset maakuntien liikelaitoksiin. Hallituksen malli pitää päätöksentekokyvyn ja rahoituskyvyn suoraan ministeriössä ja antaa maakunnille mahdollisuuden päättää, mistä leikataan. Ja kun kustannukset kasvavat yhdessä paikassa, toisesta pitää leikata. Siksi kysymys kuuluu: mistä kokoomus ja keskusta leikkaavat 3 miljardin euron edestä? Tämän vaalikauden aikana se on nähty: [Puhemies koputtaa] köyhiltä ja koulutuksesta.

16.37 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Jatkan vielä hetken siitä notifikaatiosta. Kun on käyty semmoista kysymyskeskustelua myös siitä, että onko käyty niiden virkamiesten kanssa keskustelua, niin minä voin todeta, että epävirallista keskustelua on käyty. Ja ministeri Saarikkokin olisi ollut valmis menemään sinne, mutta häntä ei otettu tässä asiassa vastaan. Eli tällaista on käyty.

Mutta sitten tähän edustaja Aallon puheenvuoroon: Minun täytyy kyllä sanoa, että mikä on se teidän mallinne, sitä ei ole kyllä kuultu ollenkaan, ei tässä salissa millään tavalla. Se jää kysymyksenä tähänkin leijumaan. [Välihuutoja]

Mutta sitten haluan sen todeta, että kun tässä salissa on haluttu vuodesta 2011 asti, ainakin, tehdä sote-uudistus ja kaikki mallit ovat toinen toisensa jälkeen perustuslakivaliokun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp

taan kaatuneet, niin on täysin vastuutonta, jos nyt ei viedä uudistusta eteenpäin. Jos tätä uudistusta ei viedä eteenpäin, menee taas vuosikausia, ja tällä porukalla, kun tätä katsotaan, ei kyllä taida minkäänlaista uutta mallia enää syntyä. [Välihuutoja]

Puhemies Paula Risikko: Ensi viikolla meillä on mahdollisuus keskustella tästä aiheesta lisää: meillä on koko ilta aikaa keskustella. Nyt me menemme seuraaviin kysymyksiin.

Kysymyksen käsittely päättyi.